

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Portugisisk Vannhund

Versjon 2 av mars 2017

Gyldig t.o.m. 01.01.2019

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Generelt	4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	4
Overordnet mål for rasen.....	5
Rasens populasjon.....	5
Populasjonsstørrelse	5
Gjennomsnittlig kullstørrelse	7
Innavlsgrad.....	7
Bruk av avlsdyr	8
Innhenting av avlsmateriale fra andre land	8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	9
Prioritering og strategi for å nå målene	9
Helse.....	9
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen	9
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter	10
Mentalitet og bruksegenskaper	15
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden.....	15
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	15
Prioritering og strategi for å nå målene	16
Atferd	16
Atferdsproblemer.....	16
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	16
Prioritering og strategi for å nå målene	17
Eksteriør	17
Eksteriørbedømmelser.....	17
Overdrevne eksteriørtrekk.....	18
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	18
Prioritering og strategi for å nå målene	18
Oppsummering.....	19
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	19
Plan for videre arbeid i klubben	19

Innledning

Det er et felles og selvsagt mål å oppdrette rasetypiske hunder som er fysisk og mentalt friske. Oppdretterne skal strebe etter en bred avlsbase med mange gode individer i avl, for å spre risikoene og foran alt verne om de genetiske variasjonene.

Forutsetningen for å nå disse målene er et godt samarbeide der oppdrettere, hannhundeiere og valpekjøpere viser hverandre respekt og velvilje. Dette er betydningsfullt for å skape åpenhet og gjøre det naturlig å utveksle erfaringer. Fundamentet er kompetanseutvikling – ingen blir noen gang fullt utlært.

Dette dokumentet, de avls spesifikke avlsstrategiene (RAS), har som hensikt:

- å være et verktøy for raseklubben og for oppdretterne. Det skal være et levende utgangspunkt for kunnskap, fornyelse og gi oss en retning i arbeidet med rasens utvikling.
- Dette skal også være en innsikt for både eksisterende og potensielle valpekjøpere som ønsker å kartlegge og informere seg om rasen i dag. Og vise de hva oppdretterne trenger å ta hensyn til, og hva de kan forvente seg av informasjon ved kontakt med oppdrettere.

Den Portugisiske Vannhunden som rase har etablert seg godt i Norge og vårt naboland Sverige de siste årene. Vi finner den utbredt i alle landsdeler, og mange skaffer seg også mer enn en hund. Den gjør seg bemerket gjennom sitt sjarmerende og rufsete utsende og også mer og mer synlig som topphunder i utstillingsringen der vi nå har setts den som BIS vinner i også internasjonale utstillinger. I 2015 og 2016 fikk en oppdretter også prisen for Beste Oppdretter av alle Raser fra Nkk.

Den har tålt å stå imot fokuset den fikk gjennom 2 eksemplarer som flyttet inn i det Hvite hus hos presidentparet Obama, og fremstår fremdeles som en fysisk og mentalt frisk rase. Dette er all honnør til solide oppdrettere som har tatt gode valg for rasen og ikke latt seg friste til å bygge oppunder popularitet og selge valper for å tilfredsstille lange ventelister. Dette i utgangspunktet lover godt for rasens fremtid, og Raseklubben for Portugisisk Vannhund er stolte over slike oppdrettere.

Dette RAS- dokumentet er satt sammen av Styret i klubben, Helsekomiteen og med hjelp fra medlemmene som har svart på en spørreundersøkelse når det gjelder helse, mentalitet og adferd. Vi har også fått hjelp av enkelte medlemmer for å få utformet spørreskjemaene og hentet ut svarene på dette da arbeidet med dette dokumentet ble påbegynt i 2013. Helt nye resultater fra en større undersøkelse i 2017 har gitt supplerende informasjon om den portugisiske vannhundens hverdag pr dags dato.

Styret vil med dette takke alle som har bidratt med at vi kunne ferdigstille RAS.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Den portugisiske vannhunden er en meget gammel rase, som ble ansett som den beste hjelper en portugisisk fisker kunne få. Hunden apporterte fiskeredskap, hjalp til med å berge og legge ut fiskenett, vokter båten og alarmerte om grunner og hai. Rasen har fremdeles sin arbeidsvilje i behold, selv om dens område har blitt lydighet og agility samt alle typer vannarbeid.

Foto viser hunden Leão (1931-1942) som var modell for den første rasestandarden fra 1938. Det er en mellomstor hund med lang pels som har ujevn struktur og klippes i løvefrisyr. Denne klippingen ga hunden optimal bevegelse, samtidig som den beskyttet vitale organer når hunden svømte.

Den portugisiske vannhundens historie er unik. For sju hundre år siden rapporterte en munk om en sjømann som var på vei til å drukne, men som ble reddet av "hund med lang svart pels klippet til siste ribbeinet med en dusk med pels på haletippen og med fire hvite labber og en hvit avtegning i brystet". Dette er en bra beskrivelse av den portugisiske vannhunden selv i dag, til tross for at det ble skrevet i 1297. Det kan også dateres informasjon som er enda eldre og sammenfaller historisk med romerne og Mesopotamia.

Den var fiskerens beste venn og arbeidsredskap. De ble brukt for å vokte båten og fiskernes eiendeler. Mens eieren fisket skulle hunden følge oppmerksomt med, og skulle fisk slite seg fra kroken eller ut av garnet, hoppet hunden ut i vannet for å fange fisken og dykket under vann om det behøvdtes. Den sies å dykke ned til 6 meter uten. Den svømte også for å føre tilbake garn som hadde gått i stykker, eller etter rep som hadde løsnet. Hundene måtte kunne svømme lange strekninger i sterk strøm og dypt, kaldt vann. For å kunne utføre dette krevdes en intelligent, atletisk og selvstendig hund som kunne ta beslutninger under stress og gjøre sitt arbeide uten assistanse. Dens observerende væremåte er unik, og veldig tilstede også i dagens hunder, og som er en egenskap som kan brukes i veldig mange områder for en servicehund. Fortsatt i dag har rasen stor arbeidsvilje selv om deres opprinnelige arbeidsoppgaver i praksis har forsvunnet.

Dette er en arbeidende hund som skal være konstruert på en måte som gir den kapasitet til å utføre sitt arbeide i vann. Den portugisiske vannhundens kropp skal være av medium størrelse, kompakt og gi inntrykk av å ha stor kraft og utholdenhet. Den ska utstråle styrke og oppmerksomhet, vise sin nysgjerrighet og vilje med selvtillit. Den skal være lydhør og lett tilpasse seg ulike miljøer og situasjoner den beveger seg i. De funksjonelle bevegelsene i vann gir tilsvarende bevegelser også på land, og den skal bevege seg effektivt.

Rasen kom til Norge rundt 1976 – 78 og 1979 så det første kullet i Norge dagens lys. Det neste kullet i Norge ble ikke født før i 1997 så rasen er forholdsvis ny i Norge. Utviklingen har gått raskt framover og 2016 fins det ca. 1600 Portugisiske Vannhunder i Norge.

Antall registrerte kull fikk nesten en dobbel økning fra 10 kull i 2007 til 17 og 18 kull i 2008/09. Og helt opp i 28 kull i 2011. Dette kan ha sammenheng med da den amerikanske presidenten Barack Obama skaffet seg en Portugisisk vannhund i 2008 og dermed ga en relativt ukjent rase verden over en boost i popularitet. Samtidig ser vi også begynnelsen av mer krevende valpekjøpere som søker etter mer allergivennlige, røytefrie hunder og ikke minst de som leter etter alternativet til ”designhunder”. Henvendelser til Raseklubbens raseinformatør siste 3 årene viser også at dagens valpekjøper setter seg bevisst mer inn i rasens egenskaper og stiller høyere krav til kvalitet enn tidligere. Raseklubben ser på dette som positivt, og som et ledd i å utdanne potensielle valpekjøpere ved å nå de før de har anskaffet seg en hund, og forhåpentligvis også gi de et bedre grunnlag for valg av rase. Økningen av antall kull reflekterer også selvsagt at det har kommet flere oppdrettere inn i markedet på godt og vondt.

Rasen i Norge har ikke så lange tradisjoner enda og vi vet at vi i de nordiske landene i bunn og grunn sitter på de samme linjene.

Raseklubben for Portugisisk Vannhund skal vekke interesse for og fremme avl av mentalt og fysisk sunne, bruksmessige og eksteriørmessig gode hunder. Raseklubben for Portugisisk Vannhund skal også informere om rasens særegenheter for å utdanne Klubben skal også bevare og utvikle rasens spesielle egenskaper, gjennom å holde seg oppdatert på hva som skjer med rasen i inn- og utland, de valgene oppdretterne tar og et levende RAS dokument.

Overordnet mål for rasen

Arbeide for funksjonelt sunne hunder med en rasetypisk konstruksjon og mentalitet, som kan leve et langt og godt liv til glede for seg selv og sine eiere. Det er viktig for rasen, valpekjøperne og samfunnet med genetisk variasjon for å få en bredere avlsbase.

Raseklubben for Portugisisk Vannhund har ansvaret sammen med landets oppdrettere til å:

- Påvirke avl for økt genetisk variasjon med lav innavlsgrad og en bred avlsbase
- Bevare en rasetypisk mentalitet i en funksjonell kropp
- En godt fungerende hund i samfunnet, som har beholdt sine rasetypiske særtrekk og kan passe inn som kjæledyr/familiehund og arbeidshund.
- Være gode forbilder for å ivareta rasen etter informasjon som blir avdekket gjennom RAS, og kontinuerlig holde dokumentet levende og oppdatert.
- Alltid gi et godt og dekkende bilde av rasens egenskaper overfor valpekjøpere.

Rasens populasjon

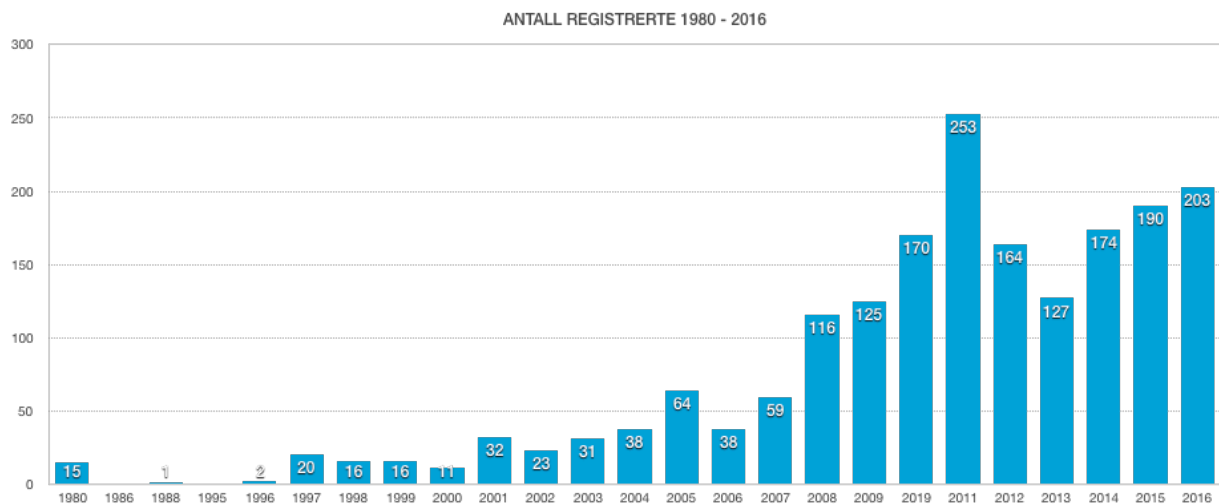
Å se på arvelig variasjon er viktig for at en rase skal kunne beholde sine egenskaper og bli bedre rustet mot sykdommer. I Norge er rasen fremdeles liten, og med få individer i avl. Det fører til nært slektskap som kan gi dobling av arveanlegg både på positive egenskaper så vel som defekter og

sykdommer. Hver fordobling av gener resulterer at et annet gen ikke får plass og forsvinner. Dermed minsker den genetiske variasjonen. Dette er en stor utfordring og et problem i raser med få hunder i avl, og det er derfor viktig å alltid ha det i tankene at man planlegger avlen slik at den genetiske variasjonen blir størst mulig. For å gi et riktig bilde av rasens populasjon og forfatning er det mange ting som spiller inn. Man må se på hvordan hundene er avlet på i forhold til innavlsgraden i enkeltstående parringer så vel som

Populasjonsstørrelse

Fra 2003 til mai 2013 finnes det 1089 hunder registret i NKK. Men vi er kjent med at det finnes en del importert fra Sverige som ikke er omregistrert i NKK og av den grunn ikke finnes registret i landet. De norske oppdretteren selger også hunder ut av landet, og så har vi utfordringen, som i alle andre raser, med oppdrettere som ikke registrerer hundene i NKK og såkalte "kjøkkenoppdrett" som aldri blir nevnt noen steder. Våre tall er basert på den informasjonen som er mulig å hente frem fra en database.

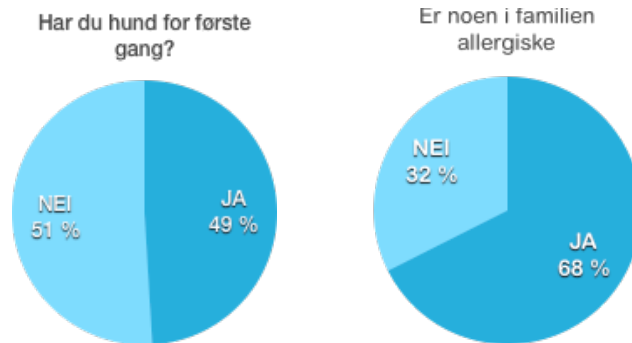
Registreringstabellen viser en jevn økning frem til 2008, hvor antall registreringer gjorde et hopp og nær fordoblet seg fra året før. Vi har også stor økning frem til 2013 hvor vi er tilbake til samme nivå som 2008. I 2008 var det ikke spesielt flere importert enn tidligere år, og heller ikke flere kull (som vist i neste tabell).

Fra 2006 til mai 2013 er det 88 tisper som har blitt brukt i avl i Norge, disse har til sammen 143 kull med valper. Det er 62 hannhunder i Norge som har blitt brukt i avl i Norge samme tidsrom og disse har vært brukt til 131 kull med valper.

Til sammenligning internasjonalt er det i rasens hjemland Portugal de seneste årene vært registrert ca 200 individer per år. Antall registrerte i våre naboland i 2013 var: Finland 149, Sverige 243 og i Danmark 13 hunder. En stor utveksling av avls materiale gjennom parring og import/eksport skjer fremfor alt mot Sverige og Finland. Utenfor Norden er utvekslingen tett med Portugal, USA og delvis Italia og Tsjekia. Også andre land kan forekomme.

Rasen fremmes ofte som "allergivenlig" og den grunnen har muligens gjort sitt til den økende populariteten. Rasen beskrives også ofte som; "ingen førstegangshund". Men slik besvarelsene antyder er halvparten av alle portiseiere hundekjøpere for første gang. Figurene som vist er fra vår undersøkelse av mars 2017. Dette indikerer viktigheten av å nå potensielle og nye valpekjøpere med informasjon om rasen på et tidlig tidspunkt.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Fra 1979 til 2016 er gjennomsnittlig kullstørrelse i Norge ca 7,2 valper pr. kull. Vi ser ingen vesentlig forskjell i kullstørrelsene i 2015 kontra 2006. Selv om vi ser at antall kull som ligger på snittet og over øker. Dette kan ha en naturlig forklaring med større erfaring, avlet på friske linjer med mange valper, og ikke minst en økt kunnskap blant oppdretterne. Vi har også i dag bedre levevilkår får hundene våre gjennom fôr og medisiner, og oppfølging fra veterinærer.

Figuren nedenfor viser Norsk Kennel Klubs registreringer per år, Antall import og avkom. Og også antall kull og snitt på kull. Avviket mellom registrerte i Nkk og våre beregninger er fordi valpene kan være født på slutten av et år og dermed ikke bli registrert før året etter. Og klubbens regnskap går på kull og ikke Nkks totalsummer for følgende år.

ÅR	Import	Antall Kull	Ant avkom	Ant født dette året +import reg av Raseklubben	Regitrerte dette året av Nkk	Snitt pr kull
1979	2	1	7	9		7,0
1980					15	
1986		1	1	1		1,0
1988					1	
1995		4	4	4		1,0
1996	1			1	2	
1997		3	19	19	20	6,3
1998	1	2	15	16	16	7,5
1999	2	2	16	18	16	8,0
2000	1	4	34	35	11	8,5
2001	3	3	21	24	32	7,0
2002	4	4	21	25	23	5,3
2003	6	4	30	36	31	7,5
2004	9	8	57	66	38	7,1
2005	8	8	46	54	64	5,8

2006	19	8	60	79	38	7,5
2007	17	10	53	70	59	5,3
2008	12	17	119	131	116	7,0
2009	21	18	132	153	125	7,3
2019	18	25	191	209	170	7,6
2011	7	28	212	219	253	7,6
2012	18	20	166	184	164	8,3
2013	7	16	123	130	127	7,7
2014	10	23	164	174	174	7,1
2015	20	24	174	194	190	7,3
2016	6	25	204	210	203	8,2
SUM	192	258	1869	2061	1888	7,2

Innavlsgrad

Gjennomsnittlig innavlsgrad for alle fødte kull fra 2008 til og med 2012, er 2,17 .

Det som er litt urovekkende er at innavlsgraden øker fra år til år og i 2008 var den på 1,58 mens den i 2012 var på 3,03, altså en økning på nesten 50 %. Vi har ingen nye tall etter 2012.

Bruk av avlsdyr

NKK's anbefalinger sier at en hund ikke bør ha flere avkom enn tilsvarende 5% av antall registrerte hunder i rasepopulasjonene i en 5 års periode, gjeldende både tisper og hanner. For vår rase vil dette si at når vi tar utgangspunkt i de 5 siste årene fra 2011-2016 så er 5% av populasjonen 43 valper.

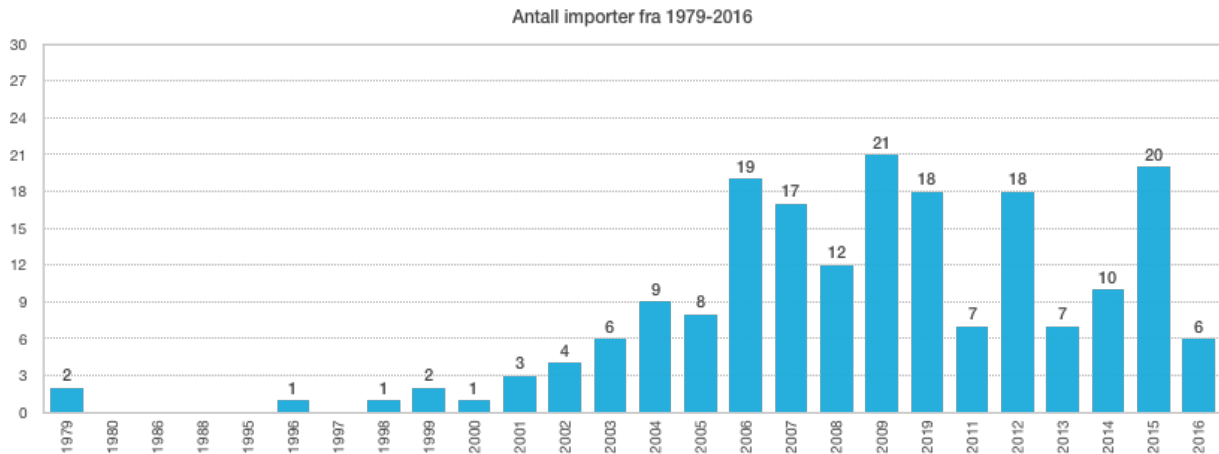
Når vi ser videre på dette så hadde vi pr 2008-2012 utgangspunkt i 41 valper som maks i den perioden. I den perioden hadde vi to hannhunder som har over 41 valper registret etter seg i Norge. Vi har også noen hannhunder som ligger tett oppunder 41 valper. Vi har ingen tisper som har så mange avkom pr dags dato. En hannhund har hatt 9 kull som er registrert.

De hannhundene som nevnt over har ganske tette kull slik at det tar fortsatt noen år før vi kan se hvordan dette ser ut med tanke på hvor mange barnebarn som går i avl. Vi har en hannhund som ligger helt oppunder 41 valper men han har bare to barnebarn som har gått i avl i Norge pr. 2013.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Når det gjelder samarbeidet med andre land så har det at Norge har endret innførselsreglene fra 01.01.13 gjort at det er mye enklere å hente inn valper til Norge fra tredje land i verden. Importen fra andre land har nå økt, men også før reglene ble endret har mange importører kommet til Norge fra bla USA, Portugal og Finland. Norske oppdrettere samarbeider også mye med svenske oppdrettere som også har hentet inn nye avlsdyr noe vi alle ser viktigheten av.

Vi har også importører som blir hentet fra for eks Sverige, som ikke blir omregistrert til Nkk. Og siden det er ganske vanlig å hente valp i Sverige kan vi muligens ha et mye større tall enn det statistikken vår viser.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

- Anbefaler ingen parringer med innavlsgrad over 6,25 %
- Bruke kombinasjoner med så lav innavlsgrad som mulig
- Tilføre nytt blod gjennom importerte og utnytte flere hanner enn det som brukes i dag.
- Øke den genetiske variasjonen og ha en bredere avlsbase
- Holde oss oppdatert på en eventuell endring når det gjelder kullstørrelse og reproduksjonsproblem hvert år.
- Opprettholde krav til dokumentasjon for å få registrert valpekull på raseklubbens sider
- Tilby assistanse for nye oppdrettere, og synliggjøre utfordringene ved genetikk og avl

Prioritering og strategi for å nå målene

Igangsette en komité som arbeider med:

- begrense anvendelsen av hver enkelt hannhund så den blir far til høyst 5 % av registrerte hunder
- ha en hannhund liste som holdes oppdatert
- ha god kontakt med klubbens oppdrettere for å få informasjon om eventuelle problemer
- fortsette å følge med på registrerings tall for rasen så man kan ta tak i eventuelle problemer tidlig
- synliggjøre viktigheten av gjennomtenkt avl for alle, og ikke kun oppdrettere, gjennom media og årlige kampanjer.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Portugisisk vannhund er en relativt frisk rase, og vi er heldige og som har gentester for øyne (PRA) og hjerte/cardio (JDCM) problematikk. Dette er et godt hjelpemiddel når det gjelder å bekjempe så alvorlige lidelser. Grunnet at disse testene skyldes at det er en del hunder som har fått PRA og problemer med synet og vi har også hatt valper som antas å ha død av cardio (JDCM). I tillegg så øyelyses alle avlsdyr før parring, eller må ha en øyelysning som ikke er over et år på

parringstidspunktet. Det finnes også en del hunder som får anmerkning på øynene at de har skrånstille øyehår og en del hunder har siste årene fått katarakt som ikke er medfødt.

Det forekommer en del HD på rasen men forholdsvis få hunder i vår rase blir HD røntget.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Rasen har gode reproduksjonsegenskaper og lette fødsler, per i dag vet man kun om et fåtall keisersnitt.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Hofteledds dysplasi: Hofteledds dysplasi innebærer at leddskålen er for grunn, hofteleddkula får en utilstrekkelig støtte og leddet blir ustadig. Ustabiliteten i hofteleddet fører til slitasje i brusken og benpålegninger. Lårbenshodet blir også mere eller mindre deformert, til dels pga. dysplasi og dels pga. hundens kroppsvekt. Hunden med liten grad HD behøver ikke å ha smerter og graden av HD står ikke alltid i samsvar med hver enkelt hunds problem. I følge NKK er det krav til at foreldredyr skal være HD- røntget og ID- merket for å få sitt avkom registrert hos NKK. Undersøkelsen skal være gjort før parring og ett offisielt resultat skal foreligge

ÅR	Ant registrerte hos Nkk	Ant røntget	Ant frie: A/B	Ant svak: C	Ant mid: D	Ant sterk: E
1980	15	0	0	0	0	0
1988	1	0	0	0	0	0
1996	2	0	0	0	0	0
1997	20	7	5	1	0	1
1998	16	8	4	1	2	1
1999	16	5	2	2	1	0
2000	11	7	1	3	2	1
2001	32	9	8	0	0	1
2002	23	6	6	0	0	0
2003	31	11	7	3	0	1
2004	38	15	10	5	0	0
2005	64	35	29	5	1	0
2006	38	25	23	2	0	0
2007	59	38	35	3	0	0
2008	116	55	43	5	7	0
2009	125	69	58	10	1	0
2010	170	65	46	14	4	1
2011	253	106	79	18	8	1
2012	164	75	65	7	3	0
2013	127	72	58	12	2	0
2014	174	80	64	11	5	0
2015	190	46	40	4	2	0
2016	203	6	6	0	0	0
SUM	1888	740	589	106	38	7
Antall som antas gamle nok for å røntges	1495	688	543	102	36	7
antall i %		46 %	79 %	15 %	5 %	1 %

Det er totalt 1888 antall registrerte hunder fra 1980 - 2016 men av disse regner vi med at 393 for unge til å røntges før utgangen av 2016. Det vil da si at 688 av 1495 hunder er røntget i Norge. Det er ca 46% av det som er registrerte som er røntget. Det vil si at det er over 50% som vi ikke vet noe om siden de første registreringene ble gjort i 1997.

Trenden blandt de 47% som er røntget er at ca 20% av hundene har HD status C til D. Se skjema ovenfor. I vår spørreundersøkelse av mars 2017 fikk man besvare om man har røntget hunden sin. 533 personer besvarte nettopp dette spørsmålet, og av disse svaret 302 (57%) ja, 162(30%) nei og 68 (13%) hadde for unge hunder. (Fullstendig svardokument fra denne undersøkelsen ligger tilgjengelig på våre nettsider)

Det er 62 hanner som er brukt i avl fra 2006 – mai 2013 og av disse det 4 som ikke har noe offisielt HD resultat i Norge og det er 5 hanner som har HD: C og 1 har HD: E

Det er 88 tisper som er brukt i avl fra 2006 – mai 2013 og 7 av disse har ikke noe HD resultat i Norge og det er 9 tisper som har HD:C og 1 har HD: D

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

- øke andelen HD-røntgede hunder for å få statistisk sikrere data og derfra videre kunne sette mål for bekjempelse av HD
- på sikt redusere andelen HD i rasen.

Prioritering og strategi for å nå målene

- informere om hvor viktig det er å røntge hund sin
- gjennom alle medier tilgjengelig for oss og egne kampanjer oppfordre valpekjøpere til å røntge hundene sine
- bare formidle valper etter HD røntgede foreldredyr
- oppfordre oppdrettere om å ha HD røntging som en del av kjøpsavtalen

PRA

PRA, Progressiv Retinal Atrofi, er en arvelig øyedefekt med ulike varianter. Arveligheten er enkelt recessiv autosomal som i korthet innebærer at begge foreldre må være bærer av arveanlegget for at avkommet skal utvikle sykdommen.

PRA forekommer hos Portugisisk Vannhund og leder uunngåelig til blindhet.

Sykdommen innebærer at det skjer en suksessiv forvitring av synscellene i netthinnen. Når defekten har oppstått lar den seg ikke helbrede. I utgangspunktet er netthinnen normalt utviklet og hunden har normalt syn, men på et tidspunkt skjer det en gradvis ødeleggelse av synscellene. Hva som starter prosessen er ikke fastslått, men sykdommen er arvelig betinget og forekommer.

Det er fra 2003 – 2012 foretatt 268 øyelysninger i følge NKK's dogweb. Av de 268 så er det 29 som har fått følgende anmerkning på øynene.

- 3 med PRA
- 7 med RD
- 1 med PMD
- 15 med katarakt
- 3 med andre anmerkninger

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

- Redusere spredning av PRA til et minimum gjennom å kreve testing av avlsdyrene
- Spre informasjon gjennom de medier vi har til å påvirke oppdrettere og også de som bare vil "ha et kull på tisper"
- alltid informere om at alle hunder må øyelyses før parring

Prioritering og strategi for å nå målene

- informere om PRA i de kanalene som er tilgjengelig for oss.
- øke andelen av hunder som øyelyses, både eldre hunder og hunder som ikke avles på for å sikre et bedre datagrunnlag
- tydeliggjøre at DNA testen for PRA ikke erstatter øyelysning men kreves i tillegg til øyelysning
- ikke formidle valper etter foreldre som ikke er DNA testet for PRA samt øyelyst siste året
- ha gode informasjonssider på våre hjemmesider om katarakt, og forskjellige typer katarakt.

Juvenile Dilated Cardiomyopathy hos Portugisisk Vannhund (JDCM)

Cardiomyopathy hos Portugisisk Vannhund er en autosomal recessivt nedarvet sykdom, der tilsynelatende friske foreldre fører videre et muttert gen. Når dette genet forekommer i dobbel dose (en fra mor og en fra far), så vil en valp som får to cardio -alleler (gener) dø før den blir 7 måneder, oftest ved 5 til 16 uker. Sykdommen kjennetegnes ved at hjertemuskelen ikke lenger klarer å trekke seg sammen normalt. Det er ingen symptomer på denne sykdommen før hjertesvikt utvikles. Symptomene opptrer akutt og kommer på grunn av en kraftig forverrelse av pumpekapasiteten på hjertet, med hjertesvikt og blod i lungene (lungeødem) eller i bukhulen (ascites)

Man kan ikke se om en hund er bærer på noen annen måte en via en test som Section of Cardiology and Medical Genetics, University of Pennsylvania School of Veterinary Medicine i USA har utviklet. Denne testen er en markørtest og er ikke 100 % sikkerhet, det finnes altså en mulig feilprosent som ligger mellom 0 og 4 % som kommer av en omkobling mellom markøren og JDCM-genet som ligger i slutten på kromosomet. Hittil har ingen slik omkoblinger blitt observert. Testen er derfor tilstrekkelig fortrolig for å brukes og gir et bra testresultat

Det finnes flere kjente bærere av denne sykdommen i Norge og en mye brukt avlshund er kjent bærer så det er viktig at hunder som brukes i avl testes.

Det har dødd valper av Cardio i Norge.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

- Få større kunnskap om JDCM i rasen og redusere spredning av sykdommen.

Prioritering og strategi for å nå målene

- Klubben informerer om JDCM og hvor viktig det er å teste avlsdyr
- bare formidle valper der minst en av foreldrene er fri gjennom gentest eller fri via foreldre.
- poengtere våre avlsregler som krever testing av avlsdyr.

Våre avlsregler og regler for oppdretterformidling ble oppdatert på Årsmøte av 2016, og lyder nå som følger:

Regler for valpeformidling og oppdretterformidling gjennom RPVH:

Oppdretter:

- for å stå som oppdretter videreformidlet gjennom RPVH må oppdretter ha minimum ett kull registrert og som er tilfredstilt etter RPVHs avlsregler.
- oppdretter skal være medlem av Nkk og RPVH
- Oppdretter skal følge Nkks lover og regler, og Nkks avlsstrategi og helseprogram.
- Oppdretter skal gjøre seg kjent med RPVHs RAS(Rasespesifik avlsstrategi for RPVH) dokument
- Oppdretter skal følge RPVHs statutter.
- Oppdretter skal informere sine valpekjøpere om og anbefale medlemskap i RPVH

Valpeformidling:

- alle kull kan formidles gjennom RPVH.
- alle attester på tester skal sendes uoppfordret.
- ved kull som ikke tilfredsstiller RPVHs avlsregler vil det bli gjort oppmerksom på dette i formidlingen.

Avlsregler for Raseklubben for Portugisisk Vannhund:

RPVH skiller mellom regler og anbefalinger. Reglene er vedtatt ved årsmøte, og kan kun endres ved vedtak på Årsmøte. Anbefalingene vil variere ettersom hva RPVH ser som fokusområde, og ettersom hva som kan være nyttig å informere om.

Reglene:

- Begge foreldredyrene skal være ID merket og registrerte i sitt hjemlandslands kennelklubb register.
- Tispa skal være eldre enn 2 år . Ved unntak skal det foreligge veterinærattest.
- HD – Begge foreldredyr skal være røntget med resultat A eller B, eller motsvarende utenlandske attester godkjent av Nkk.
- PRA – Minst en av foreldredyrene skal være testet og fri prcd-PRA med resultatet Normal/Clear (A, A1). Fri gjennom foreldre(free by parents) godkjennes i 2 generasjoner (med virkning fra 01.okt.2016) som Normal/Clear. Generasjonen merkes med "fri gjennomforeldre 1-" eller " 2 generasjon".

- Cardio – Minst en av foreldredyrene skal være testet og fri for Cardio (Juvenile Dilated Cardiomyopathy) med resultatet Normal/Clear. Fri gjennom foreldre(free by parents) godkjennes i 1 generasjoner (med virkning fra 01.okt.2016) som Normal/Clear. Generasjonen merkes med "fri gjennomforeldre 1-" eller " 2 generasjon".
- Øyenlysning – begge foreldredyr skal øyelyses med en attest ikke elder enn 12 måneder før parring.
- Innavlsgrad – innavlsgraden skal være mindre enn 6,25%
- Valpene registreres i Nkk

RPVH anbefaler også:

- I avlsreglene står det at minimum en av foreldre testes for PRA og Cardio, vi vil likevel anbefale at begge foreldrene er testet.
- IC (improper coat) Minimum en av foreldredyrene testes og ikke er bærer av IC.
- At det ikke brukes en hannhund som overskrider anbefalte grensen for avkom i Norge på % siste 5 år. (pr. 12.03.2016 er det ca 41 valper)
- Det anbefales at avlshundene har deltatt på utstilling ved minimum to forskjellige utstillinger og for forskjellige dommere. Dette for å sikre at rasetypiske trekk blir fokusert på, og for å få en bedre forståelse for kombinasjonen man ønsker å gjøre.
- Les gjennom RAS dokumentet og gjør deg kjent med utfordringer og målsetninger.

Andre helseproblemer

Vi vet att vår rase kan få sykdommer og lidelser som Addisons disease, allergier, øreproblemer og soppinfeksjoner. Vi vet i dag ikke hvor mange som sliter med hvilke problemer. Vi trenger derfor å innhente mer informasjon for å få en bedre oversikt før vi her kan angi noen strategier eller mål.

Fra besvarelser på vår undersøkelse av mars 2017 fikk vi følgende informasjon fra 647 besvarelser:

- 35,4 % sier hunden aldri er syk
- 34,8 % at den er sjeldent syk
- 10,7% (57 besvarelser) har hatt ørebetennelse
- 4,14 % matallergi
- 3,7% annen type allergi
- 2,3 % epilepsi
- 2,07% katarakt
- 1% rapporterer lavt stoffskifte og autoimune sykdommer
- 0,2% arvelig katarakt
- 0,3 % en ryggvirvel for mye

Besvarelsene vil bli analysert og vurdert av Helsekomiteen.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål oppsummert i sin helhet

- Øke kunnskapen om hvilke defekter og helseproblemer som forekommer hos vår rase
- Øke prosentandelen som tester hundene slik at vi får et bedre overblikk
- Vurdere våre retningslinjer for avl kontinuerlig så de også lever og gjenspeiler både kunnskapen vi har og den vi trenger

Prioritering og strategi for å nå målene

- For å få større kunnskap om andre helseproblem har RPVH gjennomført en helseundersøkelse i forbindelse med RAS arbeidet. Denne undersøkelsen kommer til å følges opp og gjentas for å få et bedre bilde av rasens faktiske situasjon. Den må også supleres hvert år og være levende med på utviklingen
- informere medlemmer om viktigheten av å teste hundene sine, og bare bruke hunder i avl som er testet for de sykdommer som til en hver tid er aktuelle.
- God helse som muliggjør ett langt liv er et nøkkelement som må videreformidles i alle ledd fra informasjon gjennom raseklubben, via oppdretter til valpekjøper. Ved å forstå at man som valpekjøper også bidrar gjennom testing av sin hund får vi en bredere forståelse og et bedre bilde på rasens helse.
- Beholde rasens gode reproduksjonsegenskaper

Mentalitet og bruksegenskaper

Bruksområder:

- Selskapshund
- Lydighet, rallylydighet, agility og freestyle
- Utstilling
- Bruks – jakt og spor
- Servicehund og redningshund
- Vannarbeid

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Rasen skal kunne jobbe i vannet og vise glede og arbeidslyst. Den portugisiske vannhunden er en apporterende rase og det bør ligge latent at de har apportgleden i seg.

Hundene skal kunne jobbe selvstendig med en stor arbeidsglede. De er meget lettlærte både vedrørende ønskelig og mindre ønskelig adferd.

Da rasen har blitt mer og mer en selskapshund ser vi nå at stadig flere hunder mangler gleden over å jobbe i vannet og det samme gjelder apportgleden.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

- Beholde rasens karakter og temperament som gjør den til en sosial hund samtidig som den beholder rasens brede anvendelsesområder
- Over tid å få flere til å engasjere seg i vannarbeid. Dette arbeidet er allerede startet ved å arrangere kurs i vannarbeid og utdanne dommere i vannarbeid.
- Få godkjent vannarbeidsprøver i NKK
- Et langsiktig mål bør være at den portugisiske vannhunden må gjennomføre Level 1 i vannarbeid med minst VG for å kunne få tittelen Norsk Utstillingschampion.Slik det er i Portugal i dag.

- Vise frem en rase som er allsidig og utmerket kan tilegne seg nye aktiviteter.

Prioritering og strategi for å nå målene

- Arrangere flere vannarbeidskurs og samlinger
- Arrangere uoffisielle vannprøver
- Fortsette arbeidet med å få vannprøvene offisielt godkjente hos NKK
- Fortsette samarbeide ut over landets grenser for å dele erfaringer og nye måter å være aktiv med rasen på.
- Informere valpekjøpere om potensialet som ligger i rasen for aktiviteter som også kan passe inn for en selskaphund/familiehund.

Atferd

Atferdsproblemer

Den Portugisiske vannhunden var opprinnelig en arbeidshund som jobbet på fiskerbåter og måtte forholde seg rolig til de fikk beskjed om å utføre en oppgave. Denne oppgaven skulle ofte utføres med øyeblikkelig virkning.

Noen av oppgavene var f.eks. å hoppe fra båtrekka for å dykke og hente opp mistede gjenstander. De skulle også svømme med beskjeder mellom båter og til fastlandet. En annen oppgave var å vokte og passe på båten når den lå til land.

Med bakgrunn i disse oppgavene måtte rasen ha god arbeidslyst, være modige og robuste. De skulle kunne jobbe selvstendig, men samtidig kunne samarbeide godt med eieren. Hundene måtte også forholde seg rolig over lengre perioder. Rasen var fra gammelt av også kjent for å være noe reservert. Hunder som ikke hadde disse egenskapene overlevde dessverre ikke.

I dag er stort sett de fleste Portugisiske vannhundene selskaphunder og familiemedlemmer. Oppdrettere har gjennom generasjoner jobbet for å få en mer omgjengelig familiehund, og de fleste Portugisiske vannhunder er vennlige og menneskeglade hunder som ofte beskrives som noen store klovner.

Dessverre ser vi at det i de siste årene har kommet flere individer som viser tegn på redsel for fremmede, usikkerhet og aggresjon/utagering ovenfor andre hunder. Dette kan ha mange årsaker. Både at vi har flere individer, det kan bunne i avl og sykdom, og også i at valpekjøpere ikke har hatt informasjon nok til å kunne håndtere rasens krav til aktivitet og stimulering.

På grunn av dette ser vi behovet for også å sette fokuset på adferd. Og å informere om hva slags adferd og krav til stimulering rasen trenger fra en valpekjøper.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

- Samle inn informasjon og kunnskap om problemer frem til 2016 for så å sette rimelige mål og strategier for et fortsatt arbeide.
- Få oppdrettere til å ha fokus på mentalitet i like stor grad som helseresultater og eksteriør.

- Sette krav til oppdretter om å informere valpekjøperene om rasens typiske adferd og hva som kreves av stimulering mentalt og fysisk
- Informere valpekjøpere om hvilke egenskaper som ligger i rasen slik at de forstår hva de selv må bidra med for å utvikle sin hund i beste mulig retning.

Prioritering og strategi for å nå målene

- Igangsette en arbeidsgruppe for å samle inn informasjon om situasjonen i landet samt spre informasjon om mentalitet og adferd
- Informere oppdrettere om viktigheten av god mentalitet hos Portugisisk Vannhund.
- Informere dommere om viktigheten av å slå hardt ned på både redsel for håndtering/tannvisning og utagerende adferd mot andre hunder i og utenfor ringen.
- Det må stilles krav også til valpekjøpere om at de har forstått hva rasen krever av mental stimuli like mye som fysisk aktivitet. En aktiv rase som ikke får brukt seg kan også ofte få adferdsproblemer.
- Informere gjennom våre informasjonskanaler om rasens behov for mental og fysisk stimuli, og hvordan manglende aktivitet også kan fremme adferdsutfordringer.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

Det forekommer flere ulike typer av vannhunden, alt fra små og lange hunder, hunder som er ekstremt tunge og kraftige, hunder med lange snuter og en spinkel beinstamme, hunder med for korte eller for lange nakker. Vi ser en trend mot en showtype som tiltaler allround dommere mer enn de rasetypiske individene gjør.

Oppdretterne må strebe etter å beholde den typen som angis i rasestandard. Det er svært viktig å beholde rasens kjennetegn, det vil si en eksteriørmessig funksjonell hund som har utholdenhet og styrke til å fungere som en vannapperterende hund.

Vi vil ha en hund med ett kraftfullt, oppmerksomt helhetsinntrykk der vi ser ett tydelig kjønnspreg.

Hundene skal ha proporsjoner og bevegelser i henhold til det som står angitt i rasestandard. Rasen skal reflektere funksjonelle bevegelser som i vannet gjør de til gode svømmere.

Generelt

Dette er en arbeidende hund som skal være konstruert på en måte som gir den kapasitet til å utføre sitt arbeide i vann. Den portugisiske vannhundens kropp skal være kompakt og gi inntrykk av å ha stor kraft og utholdenhet.

Det massive hode- og nesepartiet er det karakteristiske for denne rasen. Hodet skal være bredt med gode proporsjoner. Stoppen skal være velmarkert, men ikke overdrevent. Skallen og bakre del av nakke skal være godt markert. Snuten skal være velpigmentert.

Øynene skal være brune eller svarte. Kjeven skal være sterk og de skal ha saksebitt eller tangbitt (iflg. ny standard) og verken over eller underbitt. Halsen skal være rett, kort med kraftig muskulatur og bæres stolt og høyt. Ryggen skal være kort. Brystpartiet skal være bredt og dypt. Frampartiet skal være sterkt med strake ben. Lårene skal være middels lange og sterke med meget kraftig muskulatur.

Det er en mellomstor hund med lang pels som har ujevn struktur og klippes i løvefrisyr. Denne klippingen ga hunden optimal bevegelse, samtidig som den beskyttet vitale organer når hunden svømte.

Overdrevne eksteriørtrekk

Hos rasen i dag ser vi en del overdrevne trekk som: overvinkling, for lange rygger, for store og for tunge individer samt ekstreme pelser både i lengde, volum og grooming. Disse hundene blir utypisk og mer showhunder som samtidig får et dårligere utgangspunkt for vannarbeid. Den Portugisiske vannhunden er en arbeidende rase og vi ønsker ikke to typer hunder - en for show og en for arbeid.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

- følge rasestandarden i avlsarbeidet
- jobbe mot en enhetlig type hund
- øke kunnskapen hos dommere for å følge standarden
- sette i gang diskusjoner med vår medlemmer og oppdrettere
- utvikle valpekjøpere for bevissthet rundt helse, testede foreldre og rasetypiske hunder gjennom raseinformasjon, hjemmesider og avkryssingsskjema ved valpekjøp.

Prioritering og strategi for å nå målene

- Fra 1. januar 2014 til 1. januar 2016 innføres obligatorisk måling på offisielle utstillinger, resultatet av disse målingene skal samlas inn og analyseres når RAS revideres 2019.
- Fortsette målingene på egne rasespesialer
- Informere om viktigheten av å avle mot et funksjonelt og rasetypisk eksteriør
- Planlegge å gjennomføre en dommerkonferanse basert på materiale som ble presentert på den første Portugisiske Vannhund kongressen i Portugal i 2013. Om mulig få Rui Oliveira til å holde et foredrag om rasestandarden. (Oliveira har skrevet den nye rasestandarden og holdt foredrag i Portugal). Dommerkonferanse er planlagt for 2018 i forbindelse med Rasespesialen.
- Spre informasjon til våre hundeiere, medlemmer og oppdrettere
- Fremme vannarbeide og jobbe for å få Praktiske Vannprøver offentlig godkjenning. I Portugal er disse prøvene nå en del av kravene underlagt et Uch siden 2016. Form følger funksjon.
- utvikle valpekjøpere for bevissthet rundt helse, testede foreldre og rasetypiske hunder gjennom raseinformasjon, hjemmesider og avkryssingsskjema ved valpekjøp.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

- Samle inn informasjon og kunnskap om rasen problemer innen neste revisjon av RAS 2019 og ut i fra dette sette rimelige mål og strategier for et fortsatt arbeid.
- Arbeide med å få våre hundeiere til å undersøke sine hunder med tanke på arvelige lidelser, selv om de ikke skal benyttes i avlen.
- Øke kunnskapen hos dommere, oppdrettere og hannhund eiere slik at standarden følges, samt igangsette diskusjoner med våre medlemmer og oppdrettere.
- Få et bedre bilde av rasens situasjon når det gjelder mentalitet og atferd.
- informere og utdanne valpekjøpere

Plan for videre arbeid i klubben

Iverksette grupper som arbeider innen de ulike områdene for å få et godt samarbeid, mest mulig informasjon inn og ut og til slutt best mulig resultater for rasens beste. RAS skal alltid stå på dagsordenen for et styremøte, slik at målene er friskt i minne.

